Социялістичний Провідник.

Домініяльний Екзекутивний Комітет Социялістичної Партиї Канади.

Адрес секретаря: D. G McKenzie, Box 1088, Vancouver, B C

Центральний Заряд Федерациї У. С. Д.

Головний секретар Федерациї т. М. С. Фербей, Hillcrest Alta. Фінансовий секретар т. Йосиф Сецюк 443 Kinistino ave, Edmonton Alta. Касиер т. Іван Гумен, Edmonton, Відповідні члени Центрального Заряду: т. В. Скорейко Box. 79, Coleman Alta, т. П. Д. Ткачук Canmore Alta. т. Г. Топольницкий Edmonton, т. С. Фодчук Edmonton.

Відділ Ф. У. С. Д. в Едмонтоні Адрес секр. фін. А. Дудар, Box 902, Edmonton, Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Ванкувер. Адрес фін. секр. Г. Богонос Box 482 Vancouver, B C

Відділ Ф. У. С. Д. в Гілкрест. Адрес секр. фін. М. С. Фербей, Hillcrest Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Нанаймо. Адрес секр. фін. М Фербей Box 850, Nanaimo, B. C.

Відділ Ф. У. С. Д. в Лілл Адрес секр. фін. И. Пантелюк, Box 44. Lille, Alta.

Відділ. Ф. У. С. Д. в Ланук адрес: П. Тересько Lanuke, Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Летбрідж Адрес секр. . Вароетек Box 552. Lethdridge Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Колман Адрес Box 79. Coleman Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Кардіф Адрес секр. фін. С. Гринів Cacdiff, Alta.

Від. Ф. У. С. Д. в Кенмор Адр. Box 274. Canmore Alta П. Д. Ткачук. Секр.

ЧИТАЙТЕ СОЦИЯЛІСТИЧНІ ЧАСОПИСИ

ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ
орган українськоі социял-демократиі
В Галичині
Виходить що тижня.
Передплата 2 дол. на рік
Адреса: Земля і Воля
ул. [illegible]ского ч. 3
[illegible]berg. Austria

WESTERN CLARION
Виходить що тижня.
Предплата $1 річно.
Адрес: Western Clarion 165 Hastings St Vancouver B. C.

Logans Employment Agency Ltd. 648 Firsth Str. Edmonton
Ми можемо Вам дати ліпше занятє чим інше бюро в місті.

ПОЖИЧКА ГРОШИЙ
На фарми і міскі реальности
BOYLE PARLEE CO
АДВОКАТИ НОТАРІ
Gariepy Block
EDMONTON ALTA
Phone 1135

Пошукую своїх краянів Василя Маринюка і Стефана Сулиму, мають перебувати в Стейтах, хто би знав про них або они самі най зволять написати на Адресу,
Alex Dudar 1251 Syndicate ave' Edmonton, Alta.

ДРУКАРНЯ „НОВОЇ ГРОМАДИ"
Приймає всякі роботи з обсягу друкарства в українській, польській, англійскій і німецкій мові. Посідаючи три друкарскі машини тонені двома електричними моторами є наша друкарня в можности виконати всякі поручені єї роботи точно, скоро і по уміркованих цінах.
Адрес: NOWA HROMADA 443 KINISTINO AVE. EDMONTON, ALTA PHONE 4613

РЕДАКЦІЯ ЗА ОГОЛОШЕННЯ НЕ ВІДПОВІДАЄ

ПОЗІР! ПОЗІР!
Поручаю ласкавій увазі шановної публики свою знаменнту торговлю мішаних товарів.
У мене можна дістати смачні і тані обіди.
Для приїздших вигідний і спокійний нічліг!
Хто хоче купити або продати корисно землю або лоти, служу доброю радою даю совістні інформациї Не забудьте при нагоді скористати!
W. FERBY
1134 KINISTNO
EDMONTON ALBERTA

ШИРІТЬ НОВУ ГРОМАДУ! ПЕРЕДАВАЙТЕ єї З РУК ДО РУК ВІД ХАТИ ДО ХАТИ! ТОВАРИШІ ВІД ВАС ЗАЛЕЖИТЬ, ЩОБИ ОНА НА ДРУГИЙ РІК СТАЛА ДНЕВНИКОМ!

ALBERTA REAL ESTATE CO EDMONTON ALBERTA
Чи Ви чули про Едмонтон? думаємо, що чули так про гроші, як люди заробляють на лотах. Се не жарт а правда от Вам оден виняток покажемо. Лота була куплена послідної осени за $ 6.000 а тепер продана за $ 15.000, то файний заробок правда? А що Ви робите, голві Ви чекати далі. Чи возьмете ся і Ви, щоби гроші робили гроші? А се дуже легко можна кождому зробити, як хто купить лоту в Едмонтоні. Едмонтон буде одним з найбільших міст в Канаді, се вже певне, бо зелізні колеї сами потрафлять збудувати великий Едмонтон, а вуглє, а тартаки в Пекіни Гавэн і другі фабрики, отож видите що будучність запевнена Едмонтонови. Ми маємо ще кілька лотів дуже таних бо лиш $ 150 за оден, всего $ 50 готівков а решта по $ 25 що три місяці. 8 % процент на рік то скоріт нім підуть в гору. Сі лоти 33X147·5 пів милі від міста і G. T. P. R. ярдів і званіів так звані Rosslyn.
Отож хто хоче купити лоти або хату де небудь в Едмонтоні або фарму то зверніть ся до нас а ми з охотов послужимо, так само ті що мають на продаж просимо подати опис і ціну з виплатою докладно. Пишіть і гроші посилайте на адресу.
ALBERTA REAL ESTATE CO. 536. KINISTINO AVE. EDMONTON ALTA

Jackson Bros.
Досьвідчені годинникарі і ювілери.
Мають на складі найліпші годиннки, золоті перстені, хрести і хрестики.
Виробляють позволення на женитьбу!
303, Jasper Ave. Edmonton, Alta.

Як хочете доброго пива, вина або горівки, то звертайтесь до Capital Wine & Spirit Co. Lim. 127, Jasper ave, Phone 1250 Edmonton W. O. Viggar. manager

Роботи!
Як хочете доброї роботи і доброї платн, то звертайесь до Capital Employment Office 894 Перша улиця. Едмонтон.

ОДИНОКА РУСКА ТОРГОВЛЯ МІШАНИХ ТОВАРІВ М. КУЦІНСЬКОГО
532 Kinistino Ave. EDMONTON
ДОБРІ ТОВАРИ СКОРА ОБСЛУГА І НАЙНИЗШІ ЦІНИ. ЯК НЕ ВІРИТЕ ТО ПРИЙДІТЬ І ПЕРЕКОНАЙТЕСЬ

SHORT, CROSS, BIGGAR & COWAN.
Вп. П. П. Шорт, К. С.; Гон. С. В. Крос; О. М. Біггар; Гектор Кован адвокати, солїцітори і нотарі поручають свою Канцелярію в будинку Merchant Bank.
Виробляють грошеві пожички.

Карло Кавцкий.

Від Ремесла до Капіталізму.

(Продовжене.)

Ціна товару залежить не тілько від условин его продукції (від того залежить вартість) але також від відносин на ринку, в першій мірі від подажи і попиту, тоє від того в якій скількости находить ся товар на ринку для продажи і який на него попит. Але ціна підлягає певним законам, Она зміняє ся в ріжних часах і в ріжних місцях. Коли отже купець хоче дістати надвижку межи ціною купна а ціною продажи, то він мусить купувати товари тоді і там, коли і де они тані, а продавати там і тоді, коли вони дорогі.

Коли селянин або ремісник купував товари, то він робив се для того, що потребував їх для себе чи для своєї родини яко средства продукциї, або утримання. А купець противно, купував товари не для свого ужитку, але, щоби використати їх в той спосіб, щоби єму приносили зиск. Товари чи грошеві суми ужиті в тій ціли є капіталом. Бо не завсігди можна сказати, що якийсь товар або грошева сума є капіталом. Тютюн, який купує купець, щоби єго з зиском продавати, є капіталом. Але тютюн, який він купує для себе до куреня, не є капіталом.

Початковою формою капіталу, був капітал купецкий. Приближно тих самих початків сягає капітал лихваря, котрого дохід повстає з процентів побираних капіталїстами за пожичені товари або гроші.

Капітал зістав витворений на певнім ступени продукциї товарів, маючи свою опору на приватній власности, котра, як знаємо є підставою цілої продукциї товарів. Але під впливом капіталу приняла приватна власність новий вид, вид додатковий. Побіч дрібно-буржуазного виду, котрий відповідав условинам дрібних підприємств, розвинув ся також єї капіталїстичний вид. Оборонці теперішної приватної власности мають на увазі тілько єї дрібно-буржуазний вид, — а преці треба бути сліпим, щоби не доглядіти нинішного капіталістичного виду приватної власности.

На тім степени економічного розвою, о котрім тепер мова, то є тоді, коли капітал був тілько купецким або лихварским капіталом, капітал представляє ся лиш в кількох видах, але і над ним не варта застановити ся.

Дохід селянина або дрібного ремісника залежав підчас панованя дрібних підприємст передовсім від єго індивідуальности, від пильности і зручности єго самого і членів єго родини. З другої сторони висовість зиску купця зависіла від скількости гроший, які він мав на закупно товарів і від скількости товарів, котрі він мав на продаж. Коли хтось продасть тютюну з. L. 10.000, то він заробить 100 разів більше, як той, котрий продасть тютюну за L. 100, коли приняти однакові условини. Так само має ся річ з лихварем, Бачимо отже, що дохід капіталїста, як капіталїста, зависить головно від скількости капіталу, який він посідає.

Робоча сила і індивідуальна здібність є ограничені, так само як є ограничена скількість продуктів, яку робітник в даних обставинах є в стані випродукувати. Она не може переступити певної пересічної висоти. Противно, гроші, можна скупляти до великої висоти. чим більше хто має гроший, тим більше они зростають, коли їх уживає ся як капітал. І ту лежить можливість набувати безмірні богацтва.

Але приватна власність спричиняє еще одну можливість. Приватна власність на средства продукциї дає кождому законну можність не лиш єї набути але також і стратити, тоє стратити жерело своєї екзистенциї і опинитись в крайнім убожестві. Лихварський капітал вимагає для свого істнованя з гори, щоби істнувало запотребоване на него. Той хто має все чого єму треба, не потребує пожичати. А власне лихварський капітал стає средством заспокоєня сих запотребовань і використовує безпомічне положенє потребуючих.

Набуване маєтку через неробів, безмірні богацтва одних а крайнє убожество других, се ті види які дають ся замічати в капіталїстичній фізиономії приватної власности. Але сі види не дають ся виразно замітити, як довго купецкий і лихварський капітал позістають на першім ступени свого розвою. Сі найгірший вид — убожество — тає ся ледви замітити, а брак власности є виняткои а не загальним станом у великого числа населеня.

Але побіч купця і лихваря є ту ще і иньші визискувачі, як примірем феодальні пани, в середних віках, про котрих не можна на сім місці богато говорити, щоби не війти за далеко від нашого предмету. І вс. ті визискувачі, включаючи вже купця і лихваря, є залежні від істнованя і успішного розвою дрібних підприємств по містах і селах. Приповідка, що коли хлоп має гроші, то всі мають гроші, оказує ся ще правдивою. Торговля не нищила дрібних підприємств але часто їх розширяла. Лихвар, хоть обдирає довжника, не має інтересу зруйнувати єго до чиста. Убожество, як утрата власности средств продукциї, не виступає еще як правильна социяльна прояви, але як частинне неповоджене, спричинене виматковими нещастями, або винятковою нездібностию.

В таких случаях уважано убожество за допуст божий, або яко кару за лінивство, недбальство і т. и. Такий погляд панує в дрібно-буржуазних кругах еще й до нині, мимо того, що убожество (не посідаючих) приняло нині зівсім иньший характер, як мало давнійше.

(Дальше буде.)

ПЕРЕДПЛАТА виносить для Канади і Злучених Держав: На цілий рік 2 долари. На пів року: 1 долар. Для Европи: В Австриї: 10 корон. В Росиї: 5 рублів. В Німеччині: 10 марок. ПИШІТЬ НА АДРЕС: Nowa Hromada EDMONTON ALTA. KINISTINO Ave. 443.

НОВА ГРОМАДА

NEW SOCIETY

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРҐАН ФЕДЕРАЦИЇ УКРАЇНЬСКОЇ СОЦИЯЛ-ДЕМОКРАТИЇ В АМЕРИЦІ
ВИХОДИТЬ ЩО ТИЖНЯ В ЕДМОНТОНІ КАНАДА

НОВА ГРОМАДА Центральний орґан Федерациї україньскоі Социял-демократиї виходить що тиждня в Едмонтоні під контролею Центрального Заряду Федерациї.
Редактор Роман Кремар.
Адрес: NOWA HROMADA EDMONTON ALTA KINISTINO AVE. 443 SUBSCRIPTION'S 2 PER YEAR Phone 4613

РІК I. Ч. 13. 19. МАЯ. 1911 EDMONTON MAY 19. 1911 VOL. I. No. 13.

ПОЛІТИЧНІ ШВІНДЛЕРИ.

Вінніпеґська „социял-демократия" має 15 чартерованих льокалів, вінніпеґська демократия стоїть в близьких зносинах з Онтерийскою Федерациєю (!!) і в скорешній будучности буде могла створити з нею одну орґанізацию, бо, як каже Стечишин: „принціпіальних ріжниць між нами майже нема".

Осее найновійший політичний швіндель Стечишина, о якім дає нам знати послідне (14) число Робучого Народа, швіндель який можна порівнати з швінделем, якого зкопив ся рівном минувшого року, перед Зїздом Ф. У. С. Д., щоби розбити Социялістичної Партиї Канади.

І за одним замахом в масенький спосіб [illegible] ся хвіст три сорока а передовсім его [illegible] перед сьвітом, який то він великий чоловік. Бо дивіть ся до року, ні де 9 місяців, „зорганізовано" для вінніпеґськоі Социял-демократиї аж 15 льокалів. Читають таке люди по Канаді, читають по Америці, ба читають і в Галичині, ну і [illegible] думають собі, ади, що се за страшна „вінніпеґська демократия і як вона росте! Нема року а вже 15 льокалів! Є з ким числити ся.

Як прийшла ся вістка з Робучим Народом до Едмонтону, то товариші давай собі ломити голови, де тих 15 льокалів вінніпеґськоі тромтедрациї. Перечитують Western Clarion, переглядають Cottons Weekly, переглядають Робучий Народ від з'їзду, [illegible] чутки нема, щоби з'орґанізували хоч один [illegible], аж ту маєш зараз аж пятнайцять! [illegible] як з кометою Галлея. Але як [illegible] социялістови в чуда вірити? якось не випадає.

Аж найшов ся оден хитрий товариш, витягнув [illegible] руку, тай каже, ану рахуймо від [illegible]. . . Відділи Ф. У. С. Д в Венкувер, Нанаймо, Госмер. Колман, Гілкрест, Блеймор, Лілл. Летбрідж, Калґари, Кенмор, Едмонтон,.... ага, вже ми дома! Туда стежка в горох. Ось де сила вінніпеґскої „социял" демократиї! Жаден анґлійский Відділ за Ріґами і Стечишинами не пішов і певно не піде, так сі „хитреця" давай устроювати швіндель, заганяти менче свідомих україньских товаришів до свого саку. Нехай рбалетить ся Федерация У. С. Д. аби лиш Стечишин міг похвалити ся перед сьвітом, що в них 15 чартерованих льокалів! Які се льокалі, де вони, про се він в диплёматичний спосіб мовчить.

Стечишин як кождий політичний банкрот ратує ся як може. Досить переглянути числа „Землі і Волі" де Стечишин писав про упадок Социялістичної Партиї Канади, про єї зацофаність і безідейність, а про великі успіхи вінніпеґскої Социял Демократиї і про се як то она в „скорешній будучности" возьме в свої обійми канадийских робітників, щоби зрозуміти причини сего найновійшого швінделю Стечишина.

Треба якось ратуватись. Перед З'їздом і на З'їзді минувшого року брехалисько, що ціла Онтерія відступає від Социялістичної Партиї Канади і приступає до вінніпеґскої демократиї, то тепер брешім, що вінніпеґска демократия приступає до Онтериї. А може впрочім се не брехня, а правда? Може оправді зі Стечишином і Ріґом скоїлось таке лихо, як свого часу з горою і Магометом, про що є приповідка: „Не прийшла гора до Магомета, то Магомет прийшов до гори!"

Се дійсно булаб іронія долі! Славна вінніпеґська орґанізация на цілу Канаду, з всеканадийским комітетом, з такими зьвіздами як Стечишин, Ріґ, Пеккер і т. ні приплучує ся до нової онтерийской орґанізациї! А що нині з голими руками піде і приняти не хочуть, то давай блахманити людям очи, ади у нас сила, 15 льокалів!

Ні братчики. Се вже за богато! Вара політичним швіндлерам від Федерациї У. С. Д! Водилисьте нас вже довго за ніс. робилисьте ріжні акробатичні скоки, не було року, щобисьте не затягали нас до якоїсь нової „Федерациї" або партиї.

Тепер руки проч! Вільно вам лїзти в болото, вільно вам провадити дальше свою ренеґатску роботу супроти Социялістичної Партиї Канади, але від Федерациї У. С. Д. — з далека!

Вільно Стечишиному міняти що року свою партию і політичні переконаня, як проститутка що ночі міняє своїх любовників, але від Федерациї У. С. Д. руки проч!

ЗВІТ З II. ЗЇЗДУ Ф. У. С. Д. В ЕДМОНТОНІ в днях 2—3 мая 1911.

(Продовжене.)

Справа „Нової Громади" і „Робочого Народа".

По довгій дискусиї, в котрій забирали голос майже всі учасники зїзду ухвалено слїдуючі резолюциї:

а) Зїзд затверджує ухвалу Центрального Заряду Ф. У. С. Д. котрою признано „Нову Громаду" Центральним орґаном Федерациї і висказує бажане, щоби она була редаґована на дальше в тім самім напрямі як до тепер.

б) Зїзд взиває всіх Товаришів і Відділи, щоби морально і материяльно спомагали видавництво Нової Громади і старались о як найбільше єї розповсюднене.

в) Федерация У. С. Д. буде тоді узнавати Робучий Народ партийним орґаном, коли він буде придержуватись стало социялістичної проґрами і узнавати контролю Центрального Заряди Ф. У. С. Д.

г) З'їзд поручає Центральному Зарядови Ф. У. С. Д. щоби зажадав від видавництва Робучого Народа щейрів на суму добровільних датків на пресовий фонд, котрі вплинули від минувшого З'їзду а за котрі мають бути по мисли статута спілки видані шейри для Федерациї.

б) Коли би Стечишин і дотеперішні фактич-

Ф. [illegible].

Галицкі оповіданя.

1. СМЕРТЬ ХЛІБОРОБА.

Хоч сонце ще й не вийшло і почало червоним [illegible] гасити весняні хмари, то в хаті старого Гриця Наколочного вже була сварка.

Сварила ся з старим невістка, за се, що він розсипав з корця на земляну долівку всю муку, [illegible] ще від півночи молола.

Старий Гринь слухав як дитина острих докорів невістки, не мав відваги їй відповісти, чув, що провинив ся. Але що він на се порадить?

В зимі перед Рідвом закортіло старого піти [illegible] рубати. Хотів помочи синови складати [illegible] ґрейдар на нову хату. Але походив лиш [illegible] тиждень а другий не стало, то не зволікав ся з постелі аж до середопістя. І то як сам, казав, [illegible] тих пятнайцять пявок, що му поставили на грудях і плечах, то був би вдусив ся.

І тепер хоч почав вставати, не годен був [illegible] жадної роботи. Давнє здоровлє не вертало. Кашель розпирав груди, в голові шуміло а висохлі руки і ноги тяжіли мов оловяні.

Старий чув, що став завадою в хаті. І еще гірше як той болючий кашель тиснув его під серцем великий жаль. що і син і невістка тепер похмурно дивили ся на него, не дали ніколи ласкавого слова.

Як що й не був обліг, то син плакав і невістка дуже побивала ся. Але коли пролежав двайцять неділь і треба було го обходити гей малу дитину, бо не міг рушити ся, то їм се надоїло. Не було спокійного дня а ні ночи. Спершу просили для старого здоровля, а коли се не вертало просили смерти. Два рази приїздив піп сповідати, наймали два акафісти, але не було ані здоровля а ні смерти. А вже найгірша турбота була для невістки, що стратила зиму нічо не зробивши.

Минувшого літа зародели були конопі, було повно придива, а прясти не було часу.

Все те відчував старий дуже болючо коли почав вставати і конче ще хотів вернути до здоровля, щоби могчи робити і помогти синови поставити нову хату.

Тепер, коли невістка пересіваючи засьмічену муку в гірких словах виливала всьой свій жаль, старий слухав і чекав, коли втихомирать ся. Але коли почала вичитувати за всі свої злидні, що від роботи рук не чує, що годі їй свої власні діти обійти, старий не витримав. Вийшов з хати і сів в сінях на порозі. В очах закрутились єму сьльози.

Посидів так добру хвилю і коли ще і син переходячи до комори за сильно вдарив дверима, почув нагло приплив крови до голови, почув ся сильним і здоровим і постановив взяти ся за роботу.

Коли по раннім обіді запряг син коні і поклавши на віз борони і мішок ячменю збирав ся їхати сіяти на Горійовій ниві, старий вийшов на подвіре і сказав синови, що він сам поїде сіяти.

— Ти теши дерево на хату, бо сокира мені за тяжка, а я вже сам поїду сіяти.—

Син зразу здивував ся і пробував переконувати батька, що може ще заслабий, щоби їхати в поле, але старий не слухав.

Виніс з комори сівачку перевязану мережаним ручником, вложив до неї пів боханця хліба, і поклавши все на віз сів і поїхав.

А син став тесати дерево на хату.

* * * * *

Горійові ниви лежали кавалок за селом і сонце вже звертало на полудне, коли старий приїхав і почав розкладати борони.

ві господарі Робучого Народа опиралн ся віддати се видавництво назад на Федерацию. Ф. У. С. Д. поручає ся Центральному Зарядови, щоби збирав повновласти від жертвовців на заході в цілн переборани Робочого Народа назад на Федерацию. У. С. Д.

д) Поручає ся Центральному Зарядови, щоби війшов в порозуміне з Екзекутивою У. С. Д. в Галичині в ціли спровадженя для Робучого Народа редактора обзнакомленого з социялістичною наукою і щоби в тій ціли зібрав фонди потрібні на оплачене подорожи.

Справоздане Центрального Заряду.

Перший забрав голос в сій справі тов. Р. Кремар і предстарив Зїздови коротко цілу історию партийної роботи за час від минувшого Зїзду.

Борба з вініпеґськими нагальниками.

Центральний Заряд мусів цілий рік бороти ся з трудностями і підпольною роботою одиниць, котрі для заспокоєня особистої амбіциї хотіли на розбите Федерациї і явсильно, навіть з нарушенем єї автономічних прав, старали ся єї затягнути в сїти вініпеґської демагоґічної кліки, від котрої відцурались всі социялістичні елементи Канади. Конституциям Федерациї лишилась вірною більшість членів Центрального Заряду, чисельна більшість членів цілої Федерациї, і всі передові робітники партийні, котрі перші в Канаді почали між українськими робітниками сїяти социялістичне зерно.

Теперішна сила Ф. У. С. Д.

При Федерациї лишились найсьвідоміші і найкращі Відділи, котрі поважно дивлять ся на партийну роботу і котрих загальне число членів три рази перевисшає загал членів, котрі дали ся збаламутити Вініпеґським кирпичникам. При Федерациї лишились рівнож всі без виемку організатори социялістичного руху на Заході як тов. Т. Томашевський, І. В. Семенюк, Г. Топольницкий, Ол. Крайківский, Н. Д. Ткачук, М. С. Форбей, М. Кохановський. Всї они з пожертвованем і самопосьвятою споміжали зусиля Центрального Заряду, щоби вратувати Федерацию і не дати їй втопити ся в вініпеґськім багні і уступаючий Центральний Заряд чує ся зобовязаним зложити на сім місци всїм сим товаришам сердечну подяку.

Причини роздорів.

Уступаючий Центральний Заряд бачив, що головною причиною тічних роздорів і непорозумінь в Федерациї є передовсїм не лиш брак обзнакомленя ся у значної части робітництва з социялістичною наукою, але ще в більшій мірі сей сумний факт, що українського робітника дотепер на всї боки баламучено і здовлано в него, що социялізм є сей, що нами в дїйсности не має нічого спільного. Досить згадати яку величезну перепону для дальшої социялістичної роботи по фармах і межи меньше сьвідомими робітниками зробили [illegible] рівуньскі промови і писаня Крата і представлюване социяльної революциї в формі рабуну, пожарів, ґвалтів і т. д.

З другої сторони заряд не віднувати брак партийних конституций на українській мові і вічні непорозуміня як провадити партийні діла. Англійских конституций переважна часть товаришів не розуміла і в наслідок того легко було всяким крикунам баламутити меньше сьвідомих товаришів і по деяких Відділах панувало вічне безладє і самоволя одиниць.

Справа Конституций.

Центральний Заряд доложив всїх сил щоби сим браком зарадити.

Еще на минувшім Зїзді уложив був тов. Кремар Орґанізацийний Статут Федерациї, котрий в своїм часї був друкований в Робочім Народі. Сей Зїзд рівночасно поручив т. Кремарови випрацювати Конституциї для Відділів Федерациї. Т. Кремар виготовив Конституциї еще в жовтни минувшого року і они зістали затверджені Центральним Зарядом і приняті Відділами на мітінґах в Госмер і на Френк. Щоби всї Відділи обзнакомити з Конституциями вислав їх т. Кремар до оголошеня в Робучім Народі разом з проектом аґрарної програми. Редактор Робочого Народа не лиш не надрукував ані Конституций ані Проекту програми, але навіть т. Кремарови нічо не відписав і не сказав чому не хоче друкувати, хоч як платний партийний робітник був обовязаний друкувати в партийнім органі все, що ему поручить оголосити секретар Федерациї. Лиш в приватних листах до поодиноких товаришів оправдував ся, що він не знає за які гроші має се друкувати, чи за Кремарові чи за які иньші.

Се для членів Центрального Заряду було загадкою, бо всї бачили, що р. Стечишин друкуючи звісні резолюциї, які gratis розсилав по Відділах нікого не питав за які се гроші робити.

Робота вініпеґської „bow wow democracy".

Ся загадка скоро розвязалась. В Робочім Народі почали появлятись звісні Терпенкові статї і его специяльна ґімельско-вініпеґсько-ідиотична проґрама для фармарів. По Заході почали курсувати сажневі листи в котрих оплювувано Социялістичну Партию Канади, Кремара, Томашевського, Семенюка і н.

Вініпеґський „орґанізацийний" комітет видячи, що за ним не лиш не пішов ані оден англійский Відділ, але до того [illegible] социялісти по просту кпили собі з тої вініпеґської „bow-wow-democracy" кинув ся, щоби загарбати в свої лапи вже готову зорґанізовану Федерацию У. С. Д., і видав звісний указ, яким в чисто російский спосіб за одним замахом касував автономию Федерациї, [illegible] свої лідери, сталі, делеґациї і т. н.

Федерация станула над пропастию. Чотиролітна тяжка праця товаришів на Заході мала в мить пропасти. Хитрі вініпеґскі вожди давно ці готовили до того від давна. Першою їх ціллю було загарбати в свої руки Робучий Народ, заложений і видаваний грішми товаришів з Заходу. „Демократ" Стечишин порадив собі в той спосіб, що по просту скасував права членів Спілки Робучого Народа заступивши 50 центові шеры 50 доларовими, зовсім так само, як роблять з робітниками капіталістичні розбишаки з буржуазних компаніях. Сотки доларів грошей зложених товаришами з Заходу пропало, а Робучий Народ, котрий мав бути органом Федерациї У. С. Д. пішов під команду „нових панів, котрі не мали нічо більша до робота як тілько плюгавити Социялістичну Партию Канади, деморалізувати членів Федерациї і перетягати їх під покров Вініпеґскої „Демократиї".

А всїх хто стояв їм на перешкоді чернили, мішали з болотом, брали ся на найпідлійші шпіцлівскі штучки, від яких всяка людина мусить ся відвертати з омерзїнєм.

Тепер Центральний Заряд Федерациї побачив, що як позволити Стечишинови і Кратови провадити дальше таку плюгаву роботу, то з Федерациї ані слїду не лишить ся, партия розлетить ся, всї найліпші члени і сьвідомі одиниці відпадуть, а Стечишин зі своїми партизанами буде дальше бовтати воду в ступі і кричати що то социялістична робота.

Історня „Нової Громади".

Не маючи свого органу Центральний Заряд Федерациї, не міг виступати проти баламутів Робучого Народа і порозуміти ся з товаришами, котрі остали ся вірними Федерациї. Ту прийшов Центральному Зарядови в поміч Едмонтоньский Відділ Ф. У. С. Д. котрий поставив пропозицию заложити на Заході нову социялістичну часопись котра би стала органом Федерациї.

На поміч від иньших Відділів годі було чекати, бо там скрізь курсували чорносотенні вініпеґскі резолюциї і листи Стечишина, в котрих блахмано ся товаришів ширенем калюмнїй, що Кремар і компанія війшли в порозуміня з ліберали, Ферлеями, Рудиками, і Крайківськими, і т. н. Проте поверх 40 самих Едмонтоньских товаришів зложило звиш 1100 долярів і закупивши машинерию почали видавати „Нову Громаду". Дальша історня сеї борби товаришам звісна. Коли почала виходити Нова Громада годі вже було дальше воювати брехнями за спілку з лібералами, Ферлеєм, Рудиком, і т. и. і вініпеґска чорна сотня бояче ся морального Суду старалась недопустити до З'їзду Федерациї і зачинає чернити т. Кремара перекручуючи і публікуючи несотворені річи з его приватних справ. [illegible] до партиї принимано вчерашних лібералів, консерватистів і [illegible], що ззивали социялістів десятолоцами, конетущимі з консервативною і клерикальною зволочею, щоби дістати тілько який „жаб", то тепер проти т. Кремара витягнено такий „страшний" закид, що адо, таж він в краю не належав до партиї! Як він сміє належати до партиї в Канаді! Таж ту місце тілько для таких пр-ларісів як Крат і таких матолків як Стечишин! І хто хоче належати до партиї мусить від них научити брати! От вам сьміх і горе!..

Протести проти „Ново-Громадян".

Число Ново Громадян з разу невеличке, вростало з кождим днем. Центральний Заряд Федерациї видав друком „Конституциї Федерациї, які зараз приняло шість найсильніших Відділів, що мають дві треті членів з'орґанізованого українського робітництва. Проти „Нової Громади" і З'їзду посипались вправді протести замовлені Стечишином, але ті, що протестували, відразу самі заявляли, що они вже „не істнують". Уряджено чисту комисию. Коли зроблено обрахунок то показалось, що ті всї Відділи, що протестують не мають навіть на купу разом тілько членів, що оден Едмонтоньский Відділ. Протестувала навіть така Ґімлі, що ніколи до Федерациї не належала і не платила цента партийного податку.

Наша будучність!

Серед таких обставин вела ся у нас партийна робота. Але ні особисті напади в Робучім Народі, ані очерниючі листи не звели членів Центрального Заряду з простої дороги і ся їх витревалість спричинила се, що Федерацию вратовано, і можна сьміло сказати, що нині по стрясеню всїх брудних елементів, лежить перед нею нова, велика будучність, а се: з'орґанізоване всього українского народу в Канаді під социялістичний прапор. Сю роботу сповняє тепер „Нова Громада"

„Резолюциї."

Відтак наступило справоздане Фінансове тов. Сенюка і Гумена по чім ухвалено слідуючі резолюциї.

1). Зїзд Ф. У. С. Д. приймає до відомости справоздане секретаря Федерациї тов. Романа Кремара, складає ему подяку за его роботу і висказує свое довіре.

2). Зїзд приймає до відомости Фінансове Справоздане тов. П. Сенюка і І. Гумена, складає їм подяку за їх роботу і висказує свое довіре.

3). Зїзд складає подяку і висказує свое довіре членови Центрального Заряду тов. О. Крайківському за его роботу і оборону автономиї Федерациї.

(Дальше буде.)

Чув ся, дуже веселий і щасливий, що знов може робити. Вдихав повною грудию весняний воздух і дуже дивував ся, що кашель ему перестав докучати. Тілько коли по при него переїздив Матвій Зарічний і крикнув „Дай Боже щастя", то старому стало троха маркотно, що его відповідь „Дай Боже й вам! Дякую за слово добре" наче урвалась в середині і застрягла в грудях, бренїла му в ухах гомоном розбитого горшка.

Сонце пригрівало що раз дужче. Жайворонок збив ся високо в гору і сїяв свій сьпів по Горійових нивах.

Ставало душно, і старий мусів скинути кожушну гуньку, щоби не зіпріти. Був се для него певний знак, що на завтра буде дощ, і тішив ся, що як раз в час посїє ячмінь.

Коли перевішував собі сівачку через плечі, почув хвилево острий біль в лівім боці. Але се скоро минуло ся. Прикро му тілько було, що не міг більше як два ґарці ячменю всипати в сівачку, бо занадто тяжило.

Тепер скинув шапку з голови і поклав на возі і перехрестивши ся почав сїяти.

Починав від дороги і йшов проти сонця на другий конець аж до сіножати.

Перші жмені насїня розсипались з дрожачої руки по чорній рілї без порядку і без характеристичного шелесту, який завсїгди справляє зерно викидане рукою справного сївача. Але се не тревало довго. Рука, що від сотні літ робила сю роботу, нападала скоро в свій темп і справно вкидала з сівачки ясне зерно.

Так ішов випростований вздовж довгої ниви, сягав рукою до сівачки і сїяв. Сонце сушило дрібонькі каплї поту, що виступали від ношеня тяжкої сівачки на висках і зморщенім чолї, а хвилеві подуви легонького легіту з заходу від часу до часу бавили ся останками сивого волося на голові. Коли не ставало зерна в сівачці, вертав до воза, набирав кілько міг унести і знов сїяв.

І цілий сьвіт видав ся ему так гарним як ніколи. Згадав хлопячі літа, пригадав собі ту хвилю, коли небіщик батько учив его перший раз сїяти як раз на тій самій Горійовій ниві. Тілько що тоди була осїнь і сїяли пшеницю. На рік був дуже великий урожай, якого не памятали найстарші люди в селї.

І вже такого урожаю і він сам потім ніколи не бачив. Зародило було ще правда раз в два рока потім, як оженив ся, але вже не так.

А потім прийшли вже гірші роки. І він не раз вже думав над тим, чи то сьвята земля так вироджує ся і тратить силу, чи то кара божа на людий.

Коли скінчив сїяти сонце вже добре звернуло з полудня. Як клав сівачку на віз, почув велику втому. Хоч борони були вже розложені, не міг взяти ся зараз до заволоченя. Не стало сил, щоби йти за кіньми, що пасли ся в долї на сіножати. Сїв в тіни воза, щоби троха відпочати.

Відчував щось ніби голод і спрагу, але не мав охоти ані їсти ані пити, хоч вода була не далеко. Коло серця щось го млїло. Перед очима миготїли червоні плями, голова стала дуже тяжка і клонилась до землї. Підсунув відрухово опалку і лиг на правий бік.

Здавало ся ему, що хоче спати. Примкнув очи і став засипляти...

І снив ся ему давний сон... Були жнива. Приїхав разом з сином і невісткою жати ячмінь на Горійовій ниві. Дивлять ся на ячмінь, а не він [illegible] лося від землї аж до вершка. Нічо стебла нема, [illegible] чисте зерно. Видно вертають ся на сьвіт [illegible] часи, про які батьки оповідали...

Засипляв що раз твердше.

Сонце склоняло ся до заходу. Жайворонок скінчив свою пісню і пішов шукати свого гнізда. Над Горійовими нивами царювала тишина.

Почало вечеріти.

* * *

Коли почало смеркати ся а старого батька все ще не було з поля, став син непокоїти ся. Таж не було роботи більше як на дві години.

Неспокій его змагав ся з кождою хвилею, коли почало темніти кинув сокиру і вибрав ся на стрічу батькови.

Вийшов за село і пішов пільною дорогою наслухуючи чи не вертає батько.

Так зайшов аж до Горійових нив.

Знайшов батька сплячого біло воза. Схилив ся над ним, діткнув рукою і заговорив несьміло:

— Тату, вставайте, вже ніч!...

Але батько не рушав ся. Спав твердим, вічним сном.

* * *

Над Горійовими нивами миготїли зорі. На заході підносив ся червоний повний місяць і обливав холодним сьвітлом по розораній земли.

НОВА СОЦИЯЛІСТИЧНА ПАРТИЯ В КАНАДІ.

На провінциональній конвенциї онтерийских социялістів, котра відбула ся в днях 15-16 цьвітня, заложила часть англійских социялістів, що ґрупують ся коло „Cottons Weekly" нову самостійну социялістичну організацию під назвою „The Canadian Socialist Federation". Органом нової організациї стає „Cottons Weekly".

Так отже на в Сході повстає знов могуча социялістична організация, як раз в тій самій Онтериї, о котрій Стечишин від року брехав, що она хоче приступити до вініпеґської „Демократиї". І так маємо тепер на Заході могучу Социялістичну Партию з десятками Відділів і органом „Western Clarion" і „Нова Громада", а на Всході нову Социялістичну організацию з Cottons Weekly. — Вініпеґські „Демократи", що ґрепили, що до року їх організациї опанить ся ціла Канада, пошились тепер в дурні. Тепер їм ні в зад ні в перед.

Нова онтерийска організация є твердим поличником для Стечишинів і Piris.

Онтерийскі социялісти, котрі не годять ся з Социялістичною Партиею Канади, як они кажуть з причини „the arbitrary position taken by the Dominion Executive Committee, S. P. of C" зовсім не мали охоти лїзти в багно вініпеґської „демократиї" і заснували нову самостійну організацию, котра як сам Стечишин мусить признати в Робучім Народі, переписала майже дословно конституциї і платформу Socialist Party of Canada.

Тепер треба Стечишиному знов крутити і кривити душею, щоби не лишитись на леді. І він вже зачинає се в минувшім (17) числі Робучого Народа. Видячи, що вініпеґська „демократия" тепер мусить зайти в кіоб, він тихенько заявляє, що між вініпеґською демократиею а новою онтерийскою організациею принципіальних ріжниць майже нема і є надія, що они не задовго будуть становити одну організацию! Але кажуть, бреши та міру знай! Во послухайте. В тім самім числі і в тім самім уступі де пише, що нова онтерийска організация майже без зміни переписала Конституциї і Платформу Socialist P. of C. рівночасно каже, що між вініпеґською демократиею а новою організациею принципіальних ріжниць майже нема. А деж поділись ті принципи, задля котрих Стечишин два роки воював з Socialist Party of C., задля котрих розбив Федерацию і тягнув українских робітників під омофор вініпеґської „демократиї"? Таж сам пише, що нова онтерийска організация завязалась на майже дословно переписаних Конституциях і платформі. Socialist P. of C. !

Така то вже доля політичних швиндлерів. Плюнь ему в очи, а він каже, що дощ іде...

I w Paryżu nie zrobią z owsa ryżu.

Фальшивий „Мирослав" а правдивий Ілько Стечишин, редактор Робочого Народа, політичний анальфабет і 60 доляровий социяліст з „переконаня", котрий еще на минувшім Зїзді хотів всадити в социялістичну платформу „знесене приватної власности на means of life (средства до житя)" і сперав ся о се з Кремаром, котрий не хотів на таке позволити, ратує ся як може, щоб не скінчити з своєю тронтадрацією, як скінчив з каліфорнійскою комуною etc. Але видячи, що сам собі не дасть ради, добирає собі політичних матолків, котрі на социялізмі розуміють ся тілько що він, (тоє як вовк на звіздах), пише для них концепти і друкує на їх велику втіху в Робочім Народі. Мовляв, ади які ми вчені і друковані! Що більше, бере ся навіть до фальшованя донисей, або тілько дальше біцнес іде!

Щоби закрити свою дурноту і падлюцтво, а не маючи відваги оборонятись отверто перед доказами Кремара, що такі недоварені социялісти як Стечишин і Крат тілько шкандалять социялістичну науку, він в легкий спосіб переконує своїх читачів, що Кремар учив ся социялізму в цінників!! Ой Стецю, Стецю! I w Paryżu nie zrobią z owsa ryżu.. А як Кремар учив ся социялізму, то ви відай що свині пасли в Галичині. — А може ви там належали до социялістичної партиї?

ЗАЯВА.

Справу з Кратом я поставив зовсім ясно в 11. числі Нової Громади і не відступаю від одного сказаного там слова. Коли Стечишин хоче оправдувати себе і свого союзника такими статями, як „хто є Кремар" (14. число Роб. Народа,) то я полишаю оцінене того рода падлюцтва читаючій публиці. Від себе скажу лиш, що від такого політичного шубравця як Стечишин годі чогось більше сподіватись.

Роман Кремар.

Купуйте Конституциї Федерациї!

Обовязком кождого товариша обзнакомитись з конституциями організациї до котрої належить!

Конституциї продають ся по 25 ц. за примірник. Гроші на конституциї належить посилати на руки фінансового секретаря т. Йосифа Сенюка 443. Kinistino ave.

Edmonton Alta.

Р. Кремар.

ПОХОРОННИЙ МАРШ МАЙНЕРІВ.

Не вихор від моря по горах шумить,
Не громи бють з чорної хмари,
То майна валить ся аж воздух дрїжить,
Валять ся ґранітні скали.
Там сотня майнерів блукає, бродить
У тьмі шукає дороги,
„Ратунку, ми гинем, отруя давить" —
Нема їм ні звідки підмоги.
А тимбри тріщать, градом камінь летить
Торощить майнерскії груди;
Ніхто з них вже сонця ні сьвіту не вздрить,
Вже й зойків ні зїтхань не чути.
Не ворог завзятий в отвертім бою
Не люта рука царя ката,
Загнала сї жертви в могилу сиру
Несита рука плютократа.
На ваших ще сьвіжих могилах оттут
Велику присягу складаєм:
Окови, що долю майнерську гнітуть
У смертнім бою поскидаєм.

Лапук, Альберта.

Дня 7 мая відбув ся на Лапук мітінґ т. фармарів - социялістів в шкільнім будинку. На мітінґ сей приїхали специяльно з Едмонтону т. Кремар і Фодчук і в своїх промовах розясновали зібраним поєдинокі найважнїйші питаня социялістичної програми. Бесїдники пояснювали передовсїм т. фармарам відносини социялізму до земельного питаня і виказали зібраним, які безсовістні є ті одиниці, котрі кажуть, що социялісти хочуть відбирати фарми або ними ділити ся.

Відділ на Лапук є одним з найповажнїйших Відділів, а дорогий він для нас тому, що се перший фармарский Відділ в Канаді, з'орґанізований не на папери, але дійсно істнуючий і даючий запоруку гарного розвою. Числить тепер 26 членів і в протягу 2 місяців заплатив 9 долярів партийного податку.

ЩО ПРЕДСКАЗУЄ ЕДІЗОН?

Співробітник часописи „Cosmopolitan Review" говорив зі знаменитим Едізоном, котрого просив сказати дещо про важнї відкритя, що мають наступити в теперішнім столїтю.

— Передовсїм — сказав Едізон, при фабрикациї меблів дерево заступить сталь. Сталеві меблї будуть 5 разів дешевші від теперішних, крім того они будуть легші. Папір зникне з обороту. Замість японьского, всї нового паперу, стануть уживати на книжки нікльових листків, одну чотирохтисячну часть міліметра загрубини. Нікель не гірше від паперу приймає друкарскі чорнила, при чім в однім томі на 24 цм. груб. змістить ся 40.000 сторінок, а коштувати ме не більше 6 франків (5 к.) Зване робити золото буде не трудним для людий. Завдяки сему настане поважна зміна в области фінансів, бо вже чекати золоті монети тоді кождий потрафить. Наконець появлять ся сильні електричні машини, котрі будуть самі сїяти, заволочувати і жати. Селянин будучности стане хеміком, ботаніком і економістом.

На нашу думку Едізон є безперечно великим винахідником, одначе его сподіване здасть ся всеж таки дуже передчасним.

ЦІНИ ФАРМАРСЬКИХ ПРОДУКТІВ в ЕДМОНТОНІ

Дня 19. Мая:

ПАША:	
Сїно дикосте тон	$ 9—15
Сїно солодке	$ 12—13
Тимотка	$ —25
ЯРИНА:	
Картофля бушель	—60
Бураки фунт	5
Цебуля	6
Капуста	5
ЗБІЖЕ:	
ПШЕНИЦЯ Нр. 1.	77
ПШЕНИЦЯ Нр. 2.	74
ПШЕНИЦЯ Нр. 3.	71
ОВЕС	32
ЯЧМІНЬ	42
ЖИВИЙ ТОВАР:	
СВИНІ 150—200 фунтів	6
СВИНІ старші	4 — 5½
ВОЛИ сюті над 1200ф	5-5½
ВОЛИ 1000—1200 ф.	4—5
ТЕЛИЦЬ сюті над 1050	4—5
ТЕЛИЦІ 900—1050 ф.	3½—4
КОРОВИ сюті 1100 ф.	4- 5
КОРОВИ нїв сюті	2½-3½
ТЕЛЯТА 125--200ф.	3½- 4½
ТЕЛЯТА 200--300 ф.	3½ 4½
НАБІЛ, ДРІБ, МЯСО	
МАСЛО домашне фунт	20
МАСЛО молочарняне	25
ЯЙЦЯ сьвіжі дозен	25
ЯЙЦЯ скринкові	16
КУРИ справлені	—13
ІНДИКИ	22
ГУСИ	20
ВОЛОВИНА поріз 7	—8½
ВОЛОВИНА зад 9 —	11
ТЕЛЯТИНА	11
ВЕПРОВИНА	11½
БАРАНИНА	14

60

Социялістичний Провідник.

Домініяльний Екзекутивний Комітет Социялістичної Партії Канади.

Адрес секретаря: D. G. McKenzie, Box 1688, Vancouver, B. C.

Центральний Заряд Федерації У. С. Д.

Головний секретар Федерації т. М. С. Фербей, Hillcrest Alta. Фінансовий секретар т. Йосиф Седюк 443 Kinistino ave. Edmonton Alta. Касиєр т. Іван Гумен, Edmonton. Відїлові члени Центрального Заряду: т. В. Скорейко Box. 79, Coleman Alta, т. Н. Д. Ткачук Canmore Alta. т. Г. Топольницкий Edmonton, т. С. Фолчук Edmonton.

Відділ Ф. У. С. Д. в Едмонтоні Адрес секр. фін. А. Цудар, Box 902, Edmonton, Alta.

~~Відділ Ф. У. С. Д. в Ванкувер. Адрес фін. секр. Г. Богонос Box 482 Vancouver, B. C~~

Відділ Ф. У. С. Д. в Гілкрест. Адрес секр. фін. М. С. Фербей, **Hillcrest Alta.**

Відділ Ф. У. С Д. в Нанаймо. Адрес секр. фін. М Фербей **Box 850, Nanaimo, B. C.**

Відділ Ф. У. С. Д. в Лілл Адрес секр. фін. П. Пантелюк, Box 44, Lille, Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Ланук адрес: П. Тересьо Lanuke, Alta.

Відділ Ф. У. С. Д. в Ледзбрідж Адрес секр. Виростек **Box 552. Lethdridge Alta.**

Відділ Ф. У. С. Д. в Колман Адрес **Box 79, Coleman Alta.**

Відділ Ф. У. С. Д. в Кардіф Адрес секр. фін. Є. Гриців Cardiff, Alta.

Від. Ф. У. С. Д. в Кенмор Адр. **Box 274. Canmore. Alta** Н. Д. Ткачук. Секр.

ОДИНОКА РУСКА ТОРГОВЛЯ МІШАНИХ ТОВАРІВ М. КУЦИНСЬКОГО 532 Kinistino Ave. EDMONTON ДОБРІ ТОВАРИ СКОРА ОБСЛУГА І НАЙНИЗШІ ЦІНИ. ЯК НЕ ВІРИТЕ ТО ПРИЙДІТЬ І ПЕРЕКОНАЙТЕСЬ

SHORT, CROSS BIGGAR & COWAN, Вп. Н. П. Шорт, К. С.; Гон. С. В. Крос; О. М. Біггар; Гектор Кован адвокати, солїцітори і нотарі поручають свою Канцелярію в будинку **Merchant Bank.** Вироблють грошеві позички.

ЧИТАЙТЕ СОЦИЯЛІСТИЧНІ ЧАСОПИСИ

ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ орган української социял-демократії В Галичині

Виходить що тижня. Передплата 2 дол. на рік Адреса: Земля і Воля ул. Собіского ч. 3 Lemberg, Austria

WESTERN CLARION Виходить що тижня. Предплата $1 річно. Адрес: Western Clarion 165 Hastings St. Vancouver B. C.

Logans Employment Agency Ltd. 648 Firsth Str. Edmonton Ми можемо Вам дати ліпше занятє чим їньше бюро в місті.

ПОЖИЧКА ГРОШИЙ На фарми і міські реальности **BOYLE PARLEE CO** АДВОКАТИ НОТАРІ **Garlepy Block EDMONTON · ALTA Phone 1135**

The Edmonton House Furnishing Co. 442 Jasper ave. East. Ми маємо зитор з убранем, черевиками, Ріжного рода меблї в нас можна дістати за найтаньшу ціну, за що ми вам ручимо. Також меблї можна дістати на кредит. Говоримо по руски. Ріжного рода jewellrs.

ДРУКАРНЯ „НОВОЇ ГРОМАДИ" Приймає всякі роботи в обсягу друкарства в українській, польській, англійскій і німецкій мові. Посідаючи три друкарскі машини, гонені двома електричними моторами є наша друкарня в можности [illegible] повірені її роботи точно, скоро і по умірковааних цінах. Адрес: **NOWA HROMADA 443 KINISTINO AVE EDMONTON, ALTA PHONE 4613**

РЕДАКЦІЯ ЗА ОГОЛОШЕНЯ НЕ ВІДПОВІДАє

ПОЗІР! ПОЗІР! Поручаю ласкавій увазі нашої публики свою знамениту торговлю мішаних товарів. У мене можна дістати смачні і тані обіди. Для праїздних вигідний і спокійний нічліг! Хто хоче купити або продати корисно землю або лоти, служу доброю радою даю совістні інформациї Не забудьте при нагоді скористати! **W. FERBY 1134 KINISTNO EDMONTON ALBERTA**

ALBERTA REAL ESTATE CO. EDMONTON ALBERTA

Чи Ви чули про Едмонтон? думаємо, що чули так про гроші, які люди заробляють на лотах. Се не жарт а правда от Вам оден випадок покажемо. Лота була куплена послідної осени за $6.000, а тепер продана за $15.000, то файний заробок правда? А що Ви робите, тоді Ви чекати далі. Чи возьмете ся і Ви, добі гроші робили гроші? А се дуже легко можна кождому зробити, [illegible] купить лоту в Едмонтоні. Едмонтон буде одним, з найбільших міст в Канаді, се вже певне, бо залізні колеї сами потрафать збудувати великий Едмонтон, а вугле, а тартаки в Пекінг Гавзи і другі фабрики, отож видите що будучність запевнена Едмонтонови. Ми маємо ще кілька лотів дуже таних бо лиш $150 за оден, всего $50 готівкою а решта по $25 що три місяці. 8% процент на рік то скоріш нім підуть в гору. Сї лоти 33X147·5 лін милї від міста і G. T. P. R. ярдів і шапів так звані Roselyn.

Отож хто хоче купити лоти або хату десь небудь в Едмонтоні або фарму то зверніть ся до нас а ми з охотов послужимо, так само ті що мають на продаж просимо подати опис і ціну з виплатом докладно. Пишіть і гроші посилайте на адресу.

ALBERTA REAL ESTATE CO. 536. KINISTINO AVE. EDMONTON ALTA

ШИРІТЬ НОВУ ГРОМАДУ! ПЕРЕДАВАЙТЕ єї З РУК ДО РУК ВІД ХАТИ ДО ХАТИ! ТОВАРИШІ ВІД ВАС ЗАЛЕЖИТЬ, ЩОБИ ОНА НА ДРУГИЙ РІК СТАЛА ДНЕВНИКОМ!

Jackson Bros. Досьвідчені годинникарі і ювілєри. Мають на складі найліпші годинники, золоті перстені, хрести і хрестики. Виробляють позволеня на женитьбу! 303, Jasper Ave, Edmonton, Alta.

Як хочете доброго пива, вина або горівки, то звертайтесь до **Capital Wine & Spirit Co. Lim. 127. Jasper ave. Phone 1250 Edmonton W. O. Viggar, manager**

Роботи! Як хочете доброї роботи і доброї плати, то звертайтесь до **Capital Employment Office** [illegible] Перша улиця Едмонтон.

Карло Кавцкий.

Від Ремесла до Капіталізму.

(Продовжене.)

3. КАПИТАЛІСТИЧНИЙ СПОСІБ ПРОДУКЦІЇ.

В протягу Середних Віків ремесло розвивало ся в Европі щораз більше і в суспільности зростали поділ праці, приміром ткацтво розділилось на ткальні вовни, ткальні полотна і ткальні фляневі. Зручність зростала, а знаряди продукції щораз удосконалювались. Рівночасно розвивалась торговля, передовсім в насьлідок улїпшеня средств комунікації и по части поступу в будові кораблїв.

Перед чотириста роками стояло ремесло на вершку свого розвою. Була се хвиля нових відкрить, котрі сильно вплинули на торговлю. Відкрито мореку дорогу до Індий, тої казочної країни повної безмірних богацтв, відкрито Америку з єї невичерпаємими покладами золота і срібла. Европу залила фаля богацтва, котре нагромадили европейскі авантурники в ново відкритих країнах через торговлю, ошуку і рабунок. Львина часть того богацтва припала в учасну купцям, котрі мали спромогу будувати і висилати кораблї з сильними залогами, котрих члени були не меньше відважні як безсовістні.

В тім самім часї розвинула ся модерна держава бюрократії і мілїтаризму, якої першою формою була абсолютна монархія. Ся держава попирала нові вимоги зростаючої капіталістичної класи, в міру як сама потребувала єї помочи. Модерна держава, держава розвиненої продукції товарів, не черпала вже своєї сили з особистих услуг але з грошевих доходів. Задлятого монархи мали повну рацию опирати і спомагати тих, котрі стягали до краю гроші, то є купців, капіталістів. За ту опіку капіталісти позичали монархам і державам гроші, робили їх своїми довжниками, що були від них зависимі, і в той спосіб змушували держави служити капіталістичним інтересам, давати їм оружну охорону і будувати торговельні шляхи, здобувати і утримувати заморські кольонії, вести війни з суперничими торговельними державами і т. п.

Наші елементарні підручники економії вмовляють в нас, що капітали нагромадили ся через ощадність. Але ми вже бачили які то ті жерела капіталу. Повстане великих богацтв капіталістичних націй можна віднести до початків їх кольоніяльної політики, то є до часів, коли почали рабункову господарку в чужих країнах. Єго можна віднести до часів морского розбишацтва, пачкарства, торговлї невільниками, і торговельних воєн. Аж до нинїшних часів дає нам історія тих націй достаточне число примірів, в який то спосіб здобуває ся капітали через „ощадність" і яким сильним средством в скріпленю того „ощаджуваня" є поміч нинїшної держави.

Але нові відкритя і торговельні дороги принесли великі богацтва не тілько для одних купців. Вони також нагло розширили ринки збуту для витворів індустрії тих европейских націй, що вели заморску торговлю, передовсім для витворів індустрії Англії, котра стала панею на мори. Ремесло не було вже в станї задоволити нагло зростаючих запотребовань на торговельних ринках. Продаване товарів на велику скалю вимагало рівночасно продукції на велику скалю. Великі ринки вимагали продукції, котраби цілковито відповідала їх вимогам, інакше сказавши оказалась потреба такої продукції, яку були в силї сотворити тілько одні купці.

Купці були дуже інтересовані в витвореню великої індустрії, яка би могла відповісти великим запотребованям торговельних ринків; А до того они мали достаточні средства фінансові потрібні до закупна відповідних скількостий всего потрібного до великої продукції а то сирих матеріялів, знарядів, будинків і робочої сили. Але звідки можна було дістати ту послідну? Невільників, котрих би можна було купувати, не було вже в Европі. А зарібник, котрий мав своі власні средства продукції, або котрий належав до родини, котра їх мала, не хотів продавати своєї робочої сили. Він волів працювати для себе самого чи для своєї родини, так щоби цілий продукт праці зіставав власностию єго чи родини. Він продавав продукт своєї праці а не свою робочу силу. Ту треба зазначити, що належить ся вистерігати вираженя „продавати чиюсь працю (роботу)". Праця є чинностию і яко така не може бути продавана.

Слово праця уживають звичайно не тілько в цїли означеня чинности, але також в цїли означеня висліду сеї чинности, продукту праці, як також до означеня робочої сили, якої вираженєм є чинність підчас продукції.

Таке примінюване слова праця, дає змогу тим економістам, котрі хочуть лишити робітників і дрібну буржуазию в несьвідомости власного положеня, звертати справу до гори ногами і твердити, що то все одно і то само. То є одною з причин задля якої ми мусимо тим нашим дуже пильно дивити ся на пальці.

(Дальше буде.)

ПЕРЕДПЛАТА виносить для Канади і Злучених Держав: На цілий рік 2 долари. На пів року: 1 долар. Для Европи: В Австриї: 10 корон. В Росиї: 5 рублів. В Німеччині: 10 марок. ПИШІТЬ НА АДРЕС: Nowa Hromada EDMONTON ALTA. KINISTINO Ave. 443.

НОВА ГРОМАДА

NEW SOCIETY

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН ФЕДЕРАЦИЇ УКРАЇНЬСКОЇ СОЦИЯЛ-ДЕМОКРАТИЇ В АМЕРИЦІ

ВИХОДИТЬ ЩО ТИЖНЯ В ЕДМОНТОНІ КАНАДА

НОВА ГРОМАДА Центральний орган Федерациї української Социял-демократиї виходить що тижня в Едмонтонї під контролею Центрального Заряду Федерациї.

Редактор Роман Кремар.

Адрес: NOWA HROMADA EDMONTON ALTA KINISTINO AVE. 443 SUBSCRIPTION $2 PER YEAR Phone 4613

РІК I. Ч. 14. 26. МАЯ, 1911 EDMONTON MAY 26. 1911 VOL. I. No. 14.

ЯК ВИЗИСКУЄ СЯ РОБІТНИКІВ?

Щоби побачити якого визиску доконує ся на робітниках кождого дня, вистарчить придивити ся на „бізнес" який робить так звана Standard Oil Co. Статистика виказує, що в сїй компанії працює 12.000 робітників, котрі заробляють для компанії на чисто 84 міліонів долярів річно. То значить, що кождий робітник заробляє річно для сеї компанії чистих 7.000 долярів. Ту пораховано тілько чистий дохід вже по потрученю всїх коштів, платні робітників, і великих сум ужиєвих на підкупства по ріжних законодатних тілах. І. Д. Рокефелер, котрий має пятьдесять один процент шерів сеї компанії, дістав отже з того сам один поверх 42.000,000 долярів чистого доходу в одній році. Чи він вертів шахти, помпував нафту, чистив єї або розвозив на продаж? Ні! Він нїчого з того всего не робив. Він недавно створджув в суді під присягою, що за послідних десять літ не був навіть ані разу в своїм бюрі (офісі).

Чи ви робітники настілько дурні, щоби вірити в се, що єму зівсїм справедливо належить ся тих 42.000,000 долярів, котрі сотворила ваша праця? Вся робота, яку робив І. Д. Рокефелер в своїм житю було провадженє біснесових справ. А щоби забезпечити себе перед конкуренциєю, він [illegible] зорганізував трест, щоби без клопоту мочи визискувати цілий нарід.

Я не виную ту Рокефелера, але виную той нарід, котрий позволяє, щоби існувала такий система, який позволяє на такий рабунок. Колиб Рокефелер не був поскручував голов своїм конкурентам, то вони би були єму єго скрутили. Социялісти не ведуть борби проти поодиноких людей, социялісти борють ся з системом! При теперішнім системі не лишає ся більше нїчо робити, як лиш хапай, що можеш дбай лиш про себе а про решту, най чорт бере! Чи така система людська, згідна з християньским духом любови?

А. Карнегі загарбав при тій системі за трийцять літ з праці своїх тисячів робітників поверх 400,000,000 долярів (чотириста міліонів долярів)! А робив се в той спосіб, що платив робітникам лиш одну осьму часть з того, що они своєю працею витворювали, а сім осьмих частий хова для себе.

Сталевий трест затруднює 125.000 робітників і дає 125,000,000 долярів дивіденди (доходів.) То значить що кождого робітника обрабовує на 1000 долярів річно. Чи треба ще більше примірів, що теперішна господарка і система не є нїчим иньшим як узаконненим рабунком?

В. Ф. Райс.

НОВЕ НАСИЛЬСТВО.

Новий гвалт поповнено в Злучених Державах в імени ладу і закону. Громадка приватних детективів напала на Мекнамару, головного секретаря юнії робітників при мостах та будівельнім желїзі, і його брата у Індіянаполіс, Інд., закували їх в кайдани вивезли в тайнї автомобілем поза границї стейту та затаскали до Лос Анджелес, Кал. і замкнули їх там під страшним закидом, що вони злобно висадили у воздух динамітом 10 жовтня, в головно редакцию Los Angeles Times, і в сей спосіб спричинили смерть многих людий. Будинок Таймса зруйнований був минувшої осени через експльозию газу, а не динаміту. Газ чути було в нїм на кілька днів перед експльозиєю. Сила вибуху була в гору, підчас коли динаміт бє в долину. Огонь відразу огорнув цілий будинок підчас коли динаміт не палить. Сусїдні доми остали не ушкоджені, підчас коли динаміт так сильно потрясає воздух, що шиби тріскають навкруги. Нема абсолютно нїчого, що звязувало-б Мекнамарів з експльозією в Лос Анджелес. Вони не були тоді в Калїфорнії. Однакож Мекнамара став сольою в оці американьским капіталістам. Він збудував сильну робітничу юнію. Його юнія провадила до розпуки желїзний трест. Тепер хочуть його спрятати зі сьвіта, як колись старали ся спрятати Моєра, Гейвуда, і Петібона. Та є і мала ріжниця. Процес Гейвуда був польчником капіталістам. Отже до процесу Мекнамари приготовили ся лучше. Через кілька місяців затягали на него сїтки і Мекнамарі тепер справді тяжко буде з них вимотати ся. Крім Мекнамарів арештовано єще около 30 юнійних робітників. Капіталістичні опирі хочуть післати найлучші юнійні сили на соромну смерть на шибеницї в надії, що в сей спосіб знищуть робітничі орґанізациї. Та чи американьска робітнича кляса на те дозволить?

ЗВІТ З II ЗЇЗДУ Ф. У. С. Д. В ЕДМОНТОНІ

з днів 2 _ 5 мая 1911.

(Продовжене.)

В справі тов. „Українська Заграничная Ліґа."

Стверджено з протоколів минувшого Зїзду, що тамтого року Статут товариства не зістав скінчений, як також, що минувший Зїзд дав товариству назву „Українська Заграничная ліґа" і що лиш поодинокі Відділи товариства могли називатись ім. Січиньского, Коцка чи інакше. О сім сьвідчить рівнож сей факт, що минувшого Зїзду іменовано Січиньского першим почесним членом товариства.

Минувший Зїзд припоручив був скінчене і остаточне оброблене Статута товариства т. Кремарови, Т. Кремар докінчив статут єще в половині минувшого року, але що тоді як раз повстало непорозумінє що до назви товариства а опісля появились навіть в Робочім Народі статї, будьтоби т. Кремар перехрестив товариство з ім. Січиньского на У. З. Л., уважав т. Кремар за найвідповіднїйше заждати з цілою справою аж до слїдуючого Зїзду, тим більше, що в протоколї була виразно записана

Р. Кремар.

Галицкі оповіданя.

2. РАВВЩІЦ.

Хата Солтисів стояла далеко від села В. під самим лісом. Старий Солтис, Іван, був панським стрільцем і ще старий пан подарував єму був пів ґрунту, так званий Великий Чертїж під самим лісом.

Старий пан був добрим чоловіком, згадували про него добрим словом всї старі люди в селї. Правда, що вже був острий, то острий. Але любив рехт! Що довго по тім як цїсар подарував панщину, люди не хотіли слухати цїсарских комісарів і як зайшла між ким яка сварня чи колотнеча, то ішли судити ся до двора. І хоч старий пан судив так як бувало за панщини і не одному присудив і пятьдесять буків, то засуджений радо приймав ся кари, хоч не мусїв. Бо хто витрпков кару і потім пішов до пана подякувати за суд і сказав що вирок був справедливий, той дістевав дуката в золоті разом з упімненем, щоби на другий раз добре справував ся, бо інакше дістане сто буків. І через се був в селї лад і спокій бо і пан і люди любили рехт.

Старий пан був завзятим мисливцем і як божий рік не робив нічо більше, лиш полював. Люди говорили собі навіть, що то вже на него найшла така манколія, через се що не був жонатий і не любив жінок. А що Іван Солтис був найліпшим стрільцем в селї, то старий пан дуже его любив і брав его завсе з собою на всї польованя.

Замолоду мешкав Іван в дворі, чистив паньску зброю, здирав скіри з забитої звірини, оправляв роги і стерегував лад в збройовни. В ночи все, чи літо чи зима спав на медвежій скірі перед дверима паньского покою. Любив дуже свого пана, а ще більше мисливство. І тому мабуть він ніколи не старав ся використати ту паньску прихильність для себе в той спосіб, щоби так як другі обкрадати пана в живі очи і складати гроші на лиху годину. Нераз аж сам пан дивував ся тому і хвалив ся перед сусїдною шляхтою, що ніхто з них не має вірнїйшого пса, як его Іван.

І се аж було дивно, що старий пан дбав про Івана більше як він сам. Сам купував єму чоботи і одежу і складав в шкляну червінці, які єму давав до переховання Іван з тих дарунків, що діставав від паньских гостий. Іван так як его пан не любив гроший і не дбав про них.

Але коли старий пан таки добре постарів ся і ревматизм, котрий докучав єму до тепер лиш в лївій нозї, перенїс ся і на праву і треба було занехати давні мисливські виправи, стало їм обом дуже нудно. І старому панови стало мабуть жаль, що Іван так коло него змарнував своє житє. Бо Іван хоч єму вже минуло сорок лїт, він все ще не женив ся. І хоч перше за молодших лїт пан дуже перестерігав Івана перед „бабою" і не позволяв женити ся, то тепер коли Іван перенявши ся звичками свого пана ані в голову собі не брав, щоби женити ся, рішив ся пан єго конче оженити. Кілько не навідмовлював ся Іван, кілько не напросив ся і до ніг падав старому, нїщо не помогло.

— Мусиш женити ся — рішив старий пан. — Не хочу, щоби на старі лїта прийшло на тебе таке, як тепер на мене. Я вже відай не довго потягну, а по моїй смерти наженуть тебе з двора, і навіть не буде кому допильнувати мого гробу. —

І сам вибрав для него найкращу дївчину в селї, справив весїлє, побудував на Великім Чертежи хату і сказав: — Ту жий і пильнуй ліса. А по моїй смерти Великий Чертїж буде твій.—

Іван довго не міг призвичаїти ся до нового житя, але коло молодої гарної жінки почав поволи забувати на давні, як він казав, лїпші часи.